

de vedkommende Kjøbstæders Havnecommissioner, da maa løsrives fra disse, idet Havnernes Territorier tildeels ligge i fremmede Communer. Altsaa kan Havnernes territoriale Veliggenhed paa ingen Maade medføre, at de skulle betragtes som den Communes communale Anliggende, i hvilken de ligge. Jeg skal paa ingen Maade modsigte, at det heromhandlede Anliggende sandsynligviis noget tidligere eller senere vil blive ordnet gjennem Lovgivningsmagten, men det er derimod min bestemte Paastand, at det dermed ingenlunde er sagt, at det skal ordnes som et kommunalt Anliggende, thi det har det aldrig været. Havnetaxternes Fastsættelse gjennem Lovgivningsmagten vil man muligviis ogsaa komme til, men, hvad jeg er fuldstændigt overbevist om, at man ikke vil komme til, det er, at overlade til Communerne selv at sætte Taxterne i Havnene. Det er af den sidste ærede Taler blevet fremhævet, at en saadan ubetinget Ret for Ministeren som den af mig foreslaaede til at forandre Taxterne i Løbet af den femaarige Periode, for hvilken de ifølge Udvalgets Forslag skulde vedtages, kun vilde have Betydning med Hensyn til at skaffe vedkommende Havn en øjeblikkeligt større Indtægt eller at hjælpe paa øjeblikkelige Savn i Havnen; men dette er ingenlunde Tilfældet. Det ærede Medlem, som sidste havde Ordet, erklærede sig jo fortrolig med det af mig før omtalte Tilfælde, der i 1852 bevægede den daværende Indenrigsminister til at udtale sig og udtale sig skarpt om det foreliggende Forhold; men hvis det virkelig er saa, at det ærede Medlem fuldkomment kjender dette Tilfælde, maa han jo ogsaa vide, at der netop dengang var Tale om Afgjørelsen af et Taxtpørgsmaal, som ikke var forudsat, da den almindelige Havnetaxt blev sat, og som Regjeringen derfor afgjorde fuldkomment paa egen Haand mod Havnecommissionens Indstilling. Saadanne Tilfælde kunne i Virkeligheden indtræde ikke sjældent; det kan meget hyppigt hændes, at der i Løbet af den Ledsperiode, den være sig noget kortere eller noget længere, for hvilken Taxten er slaaet fast, og i hvilken den efter Udvalgets Forslag ikke vilde kunne forandres uden Communes eget Samtykke, kan uvillige sig Forhold, der gjøre det i høieste Grad ønskeligt, at Taxten foran-

dræs. Jeg nævnte nys Struer Havn. Kan det ikke i et lignende Tilfælde hændes, at en Fernbanes Udmunding ved en Havn og den deraf følgende forandrede Vandforbindelse gjør det i høi Grad ønskeligt for den almindelige Communication, at denne Havns Taxt forandres, uden at dette just særligt er i den Byes Interesse, som efter Udvalgets Forslag vilde blive raadig over Forholdet. Og omtrent paa samme Maade forholder sig i Henseende til Bestemmelsen af Vandterritoriet. Man kan paa ingen Maade sige, at vedkommende Bycommune altid vil være villig til at gjøre de Indrømmelser, som kunne være nødvendige eller i alt Fald i høieste Grad ønskelige for den almindelige Communication. Det er jo Noget, som vi alle godt vide er Tilfældet — det være nu rigtigt eller urigtigt —, at der er Intet, som Byerne skye mere end Alt, hvad der hedder Concurrence, og det kan altsaa ventes, at de vilde anvende alle de Midler, der staae til deres Raadighed, for at forebygge, at der etableres en concurrerende Handelsplads ved deres Havns Territorium. Jeg troer ikke, at man kan gjøre Regning paa, at Kjøbstadcommunerne egen og den almindelige Interesse i dette Forhold paa ethvert Punkt ville falde sammen; men naar det ikke er saa, troer jeg heller ikke, at man kan betroe Bestyrelsen af Havnene til Communerne, uden at man forbeholder Regjeringen en langt videre gaaende Myndighed overfor Communen end den, hvorom der behøves at være Tale i de egentlige kommunale Anliggender, hvad jeg vedbliver at paastaae, at Havnevesenets Anliggender ikke ere og aldrig have været.

Frieger: Maastee jeg blot — omendskjøndt jeg ikke ønsker at gjenoptage Forhandlingerne i dette Dødbil — maatte sige, at jeg i mit tidligere Foredrag ikke har udtalt mig om, hvorvidt Indenrigsministeren for Tiden retligt kan udøve en saa omfattende og uindskrænket, en saa extraordinair og abnorm Myndighed som den, der i hans Underendringsforslag fordræs med Hensyn til Bestemmelsen af, hvad der skal høre til den enkelte Havns Omraade. Derom udtalte jeg mig med Forsæt aldeles ikke i mit Foredrag. Iøvrigt haaber jeg, at denne Forhandling ikke vil blive ført